

Kłodzka Wstęga Sudetów
Lokalna Grupa Działania

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie.”

Kłodzka Wstęga Sudetów
Lokalna Grupa Działania

STRATEGIA ENERGETYCZNA ZIEMI KŁODZKIEJ

Raport indywidualny dla gminy

DUSZNIKI-ZDRÓJ

MAJ 2024

<https://visitduszniki.pl/>

Zmiany klimatyczne, w tym sposób łagodzenia ich skutków oraz próby spowolnienia i zatrzymania podejmowane przez UE, stawiają przed jednostkami samorządu terytorialnego w całej Polsce istotne wyzwania. Gmina Duszniki-Zdrój, jako świadoma niniejszych zagrożeń, dążąca do zrównoważonego rozwoju i sprawiedliwej dla wszystkich swoich mieszkańców transformacji, partycypowała w opracowaniu, a w konsekwencji objęta jest zapisami Strategii Energetycznej Ziemi Kłodzkiej. Dokument ten powstał w ramach prac Kłodzkiej Wstęgi Sudetów-Lokalnej Grupy Działania, którą współtworzy m. in. 11 gmin powiatu kłodzkiego. Wartością stowarzyszenia jest budowanie grupy partnerskiej, które ma miejsce nieprzerwanie od 2005 r., a obszar cechuje się spójnością ideową, przestrzenną, przyrodniczą, historyczną, kulturową, społeczną i gospodarczą. Obecnie Stowarzyszenie liczy 73 członków, z czego 14 to przedstawiciele sektora publicznego

Strategia Energetyczna Ziemi Kłodzkiej stanowi dla gminy Duszniki-Zdrój realne wsparcie w prowadzeniu działań strategicznych i wdrożeniowych w zakresie dochodzenia do neutralności klimatycznej oraz sprawiedliwej transformacji energetycznej. Ponadto dokument to wyraz współpracy oraz wzajemnego, wewnętrznego wsparcia 11 gmin powiatu kłodzkiego. Przez to jest opracowaniem ambitnym i nowoczesnym, ale równocześnie realnym oraz wykonalnym. Stanowi jeden z pakietu dokumentów międzygminnej polityki klimatycznej Kłodzkiej Wstęgi Sudetów.

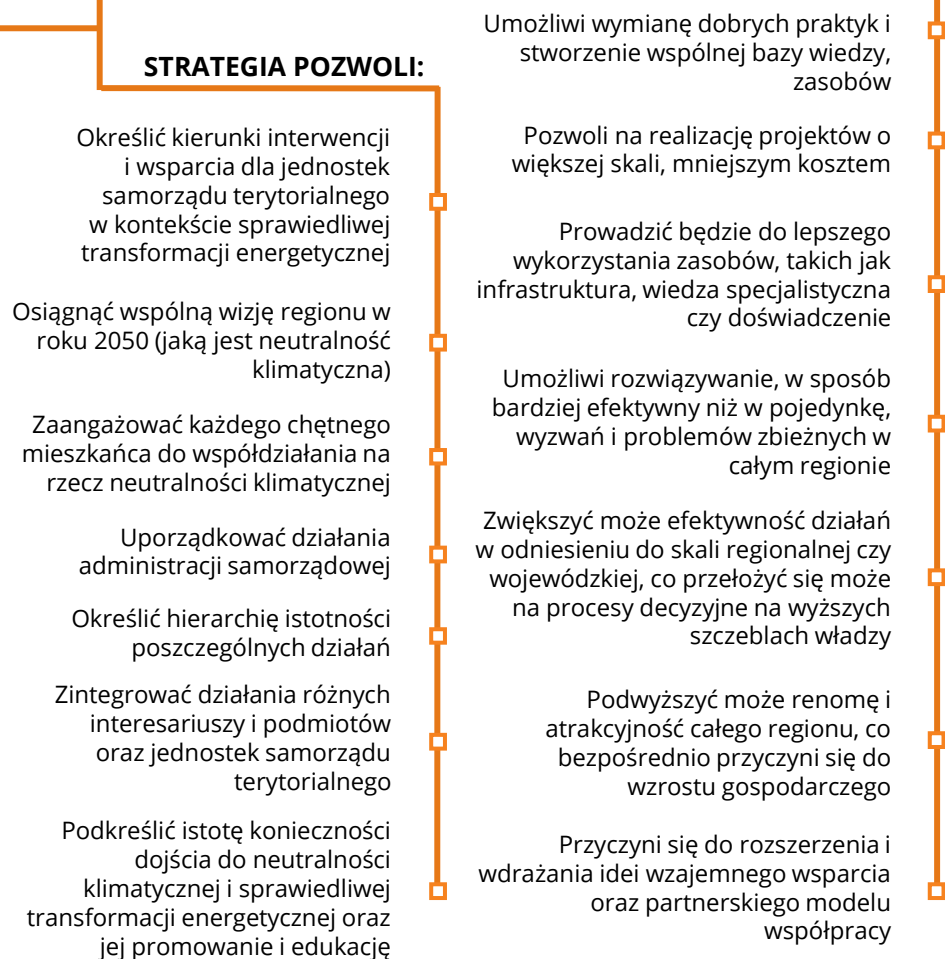
Dokument powstał jako wyraz i z perspektywy realizacji zdefiniowanego celu kluczowego – „Już dziś tworzymy klimat jutra - Ziemia Kłodzka 2050 – regionem neutralnym klimatycznie”. Podkreśla on najwyższą wartość Kłodzkiej Wstęgi Sudetów-Lokalnej Grupy Działania, jaką jest współpraca, która umożliwi osiągnięcie wspólnych, ambitnych zamiarów.

DLACZEGO WSPÓLNE DOCHODZENIE DO NEUTRALNOŚCI KLIMATYCZNEJ JEST DLA GMINY WARTOŚCIĄ?

Gmina Duszniki-Zdrój, świadoma konieczności podejmowania działań z zakresu transformacji energetycznej, zdecydowała się współtworzyć dokument je programujący wraz z 10 gminami powiatu kłodzkiego. Jako członek Kłodzkiej Wstęgi Sudetów – Lokalnej Grupy Działania dostrzega wartość i szerokie możliwości wynikające ze współpracy między samorządowej.

WSPÓŁPRACA WE WDRAŻANIU STRATEGII:

STRATEGIA POZWOLI:

CELE W RAMACH DOJŚCIA DO NEUTRALNOŚCI KLIMATYCZNEJ 2050

Gmina Duszniki-Zdrój wraz z pozostałymi członkami KWS-LGD wypracowały wspólny pakiet 5 celów strategicznych oraz odpowiadające im cele operacyjne, które stanowią bazę ścieżki dojścia do neutralności klimatycznej regionu. Cele te realizowane będą poprzez poszczególne działania i projekty.

CELE STRATEGICZNE

CELE OPERACYJNE

CEL 1

ROZWINIĘTA I
DOSTOSOWANA
INFRASTRUKTURA
TECHNICZNA

Cel 1.1.
Rozwój mocy
wytwórczych OZE
oparty na lokalnych
potencjałach

Cel 1.2.
Dostosowanie
infrastruktury
elektroenergetycznej
do rozwoju OZE

Cel 1.3.
Niskoemisyjne
ciepłownictwo i
gospodarka
komunalna

CEL 2

RACJONALNIE I
EFEKTYWNE
WYKORZYSTYWANE
ZASOBY

Cel 2.1.
Planowanie
przestrzenne dla
zielonej
transformacji

Cel 2.2.
Zapewnienie
efektywności
energetycznej
budynków, procesów
i przestrzeni

Cel 2.3.
Opracowanie
zrównoważonych
praktyk rolniczych i
leśnych

Cel 2.4.
Ochrona zasobów
naturalnych i
minimalizacja zużycia
surowców

CEL 3

SKUTECZNY SYSTEM
WSPÓŁPRACY

Cel 3.1.
Sprawnie
funkcjonujący
system energetyki
obywatelskiej

Cel 3.2.
Rozwój
przedsiębiorczości
przyjaznej dla
klimatu

Cel 3.3.
Podniesienie
sprawności
instytucjonalnej
gmin

Cel 3.4.
Podniesienie
sprawności
instytucjonalnej KWS
LGD

CEL 4

SPRAWNIE
FUNKCJONUJĄCY,
NISKOEMISYJNY I
DOSTĘPNY TRANSPORT

Cel 4.1.
Zapewnienie
dostępu do
zielonego transportu
publicznego

Cel 4.2.
Transport
indywidualny
przyjazny dla klimatu

Cel 4.3.
Zintegrowana i
cyfrowa polityka
transportowa

Cel 4.4.
Zrównoważony
transport osób i
ładunków w
kluczowych dla KWS
branżach

CEL 5

UGRUNTOWANY ZIELONY
WIZERUNEK REGIONU
ZAMIESZKANEGO PRZEZ
ŚWIADOME
SPOŁECZEŃSTWO

Cel 5.1.
Budowa
świadomości
klimatycznej i
sprawczości
mieszkańców

Cel 5.2.
Budowa kompetencji
dla zielonej
transformacji

Cel 5.3.
Sprawnie
funkcjonująca
ekoturystyka

CHARAKTERYSTYKA GMINY DUSZNIKI-ZDRÓJ

gmina miejska

- status uzdrowiska z wieloletnią tradycją
- bezpośrednie sąsiedztwo z Republiką Czeską

POŁOŻENIE

Mieści się w zachodniej części Ziemi Kłodzkiej i powiatu kłodzkiego, w oddaleniu ok. 23 km od miasta powiatowego. Graniczy z gminami Lewin Kłodzki oraz Szczytna, a także bezpośrednio z Republiką Czeską.

DEMOGRAFIA

Według danych na 2022 rok gmina zamieszkiwana była przez 4 090 mieszkańców, z czego 54% to osoby w wieku produkcyjnym. W zgodzie z ogólnoeuropejskim trendem społeczeństwo starzeje się, a osoby w wieku poprodukcyjnym w 2022 r. stanowiły 33% ludności, co oznacza wzrost o 5 p. p. względem 2017 roku. W gminie obserwowany jest spadek ogólnej liczby ludności, w porównaniu z 2017 rokiem o ok. 638 osób (-13%). Zgodnie z prognozami trend ten do końca dekady będzie się utrzymywać. Średnia gęstość zaludnienia gminy wynosi 184 os./km².

TRANSPORT I KOMUNIKACJA

Sieć komunikacyjna gminy opiera się w głównej mierze na drodze krajowej nr 8 oraz drodze wojewódzkiej nr 389. Ponadto przebiega przez nią niezelektryfikowana, jednotorowa linia kolejowa numer 309. Na jej terenie mieści się 1 stacja kolejowa. Przez gminę przebiega jeden z głównych korytarzy rowerowych w województwie dolnośląskim - Trasa Kłodzka, a także szlaki turystyczne.

ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

Gmina wyróżnia się górskim charakterem, związanym z lokalizacją na terenie Sudetów, a na jej obszarze znaleźć można szczególne atuty przyrodnicze, w tym formy ochrony przyrody. Są to m. in. Park Narodowy Gór Stołowych, obszary Natura 2000, obszar chronionego krajobrazu, rezerwat Torfowisko nad Zieleńcem oraz pomniki przyrody. Główną rzeką przepływającą przez

gminę Duszniki-Zdrój jest Bystrzyca Dusznicka, będąca lewym dopływem Nysy Kłodzkiej. Wody podziemne występujące w obrębie jst cechują się dobrą jakością. Jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej pod względem przydatności gleb do produkcji rolnej oceniana jest jako średnia.

GOSPODARKA

W gminie w 2022 roku w rejestrze REGON zarejestrowanych było 698 podmiotów gospodarki narodowej, co względem roku 2017 stanowi wzrost o 69 podmioty. Liczba podmiotów wpisanych do rejestru na 1000 ludności wynosiła 171. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym to 5,6%*. Najważniejszym sektorem gospodarki jest turystyka, w szczególności uzdrowiskowa, cechująca się wysokim potencjałem i stopniem rozwoju. Gmina pełni funkcje całorocznej bazy uzdrowiskowej i turystycznej, a na jej terenie funkcjonują liczne atrakcje, z czego najpopularniejszymi są Młyn papierniczy, Teatr Zdrojowy, Starówka oraz Park Zdrojowy. Jako miasto uzdrowiskowe Duszniki-Zdrój spełniają następujące warunki:

- posiadają złoża naturalnych surowców leczniczych o potwierdzonych właściwościach leczniczych,
- posiadają klimat o potwierdzonych właściwościach leczniczych,
- na ich obszarze znajdują się zakłady i urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego, przygotowane do prowadzenia lecznictwa uzdrowiskowego,
- spełniają określone w przepisach o ochronie środowiska wymagania w stosunku do środowiska,
- posiadają infrastrukturę techniczną w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej, w zakresie transportu zbiorowego, oraz prowadzą gospodarkę odpadami.

GMINA W LICZBACH

Liczba miejscowości: **1**

Odległość do Kłodzka: **około 23 km**

Lesistość: **59,1%**

Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym: **5,6%**

Podmioty gospodarki narodowej: **698**

Dochód gminy ogółem: **83,2 mln zł**

Dochody ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca: **20 165 zł**

22 km²

2%

powierzchni obszaru KWS

4 090

4%

ludności KWS

-13%

zmiana w latach 2017 - 2022

* Bank Danych Lokalnych GUS (data pozyskania: listopad 2023 r.).

STAN ENERGETYKI NA OBSZARZE GMINY

SIEĆ ELEKTROENERGETYCZNA

Na terenie gminy nie funkcjonuje żadna konwencjonalna elektrociepłownia, sieć jest zasilana w głównej mierze z krajowego systemu elektroenergetycznego. Przez Duszniki-Zdrój przebiegają linie napowietrzne wysokiego napięcia oraz napowietrzne i kablowe średniego i niskiego napięcia. Ponadto na terenie jednostki znajdują się stacje transformatorowe SN/nN i złącza kablowe średniego napięcia SN. Obecne zapotrzebowanie na energię elektryczną, przedstawione w poniżej tabeli, pokrywane jest z istniejącej infrastruktury, a stan sieci oceniany jest jako dobry. Na terenie Duszniki-Zdroju energia z OZE produkowana jest dzięki mikroinstalacjom, których liczba z roku na rok się zwiększa, a ilość energii wprowadzonej do sieci wyprodukowanej ze źródeł OZE w 2023 r. (do listopada) wynosiła 335,929 MWh. Dla porównania w całym 2021 r. było to 112,2 MWh.

Gmina Duszniki-Zdrój cechuje się umiarkowanym potencjałem do rozwoju elektrowni bazujących na odnawialnych źródłach energii.

SIEĆ GAZOWA

Udział ludności korzystającej z sieci gazowej w 2022 r. wyniósł 90,0%, co względem roku 2012 stanowi wzrost

Dane dotyczące ilości odbiorców i zapotrzebowania na energię elektryczną w gminie Duszniki-Zdrój

Taryfy	2022			
	umowy kompleksowe		umowy dystrybucyjne	
	liczba odbiorców w	zużycie (MWh)	liczba odbiorców w	zużycie (MWh)
SN (taryfa B)	5	2249,97	8	5505
Nn (taryfa C, G, R), w tym:	2562	6654,28	130	4647
C	207	2881,92	brak danych w podziale na poszcz. taryfy	
G	2355	3772,36		
R	0	0		
Suma zużycia (MWh)	19 056,25			

Dane Tauron Dystrybucja S. A.

*Ilość energii wprowadzonej do sieci wyprodukowanej ze źródeł OZE w 2023 roku (do listopada)

o ok. 3 p. p. Długość czynnej sieci dystrybucyjnej gazu względem ubiegłych 10 lat wzrosła o 7%. Zgodnie z danymi PGNiG, PSG zużycie gazu w 2022 r. w gminie kształtowało się na poziomie 61 478,11 MWh, przy liczbie odbiorców 3 192, z czego ok. 95% to gospodarstwa domowe.

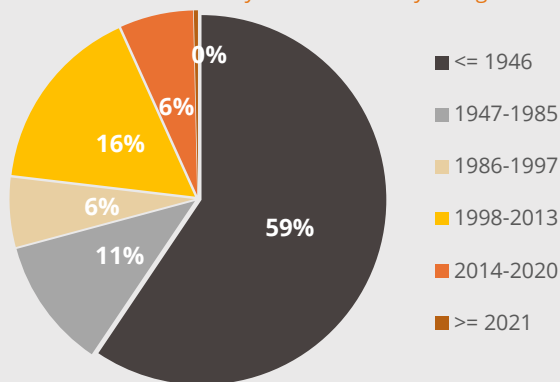
SIEĆ CIEPŁOWNICZA

Na terenie gminy miejskiej Duszniki-Zdrój nie funkcjonuje żadna ciepłownia systemowa, budynki mieszkalne, zarówno jedno jak i wielorodzinne, zasilane są głównie z lokalnych kotłowni indywidualnych. Spośród źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych największym udziałem, wynoszącym ok. 39%, cechuje się kocioł gazowy / boiler gazowy / podgrzewacz gazowy przepływowy / kominek gazowy oraz kocioł na paliwo stałe (węgiel, drewno, pellet lub inny rodzaj biomasy) – ok. 24%.

EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA

Szacowana skala występowania zjawiska ubóstwa energetycznego w gminie wynosi 11,0%. Struktura wiekowa budynków mieszkalnych, prezentowana poniżej, wskazuje na duże zapotrzebowanie na energię.

Struktura wiekowa budynków mieszkalnych w gminie

47

ilość wytwórców OZE

335,929
[MWh]

ilość energii wyprodukowana z OZE*

11,0%

szacowana skala występowania zjawiska ubóstwa energetycznego

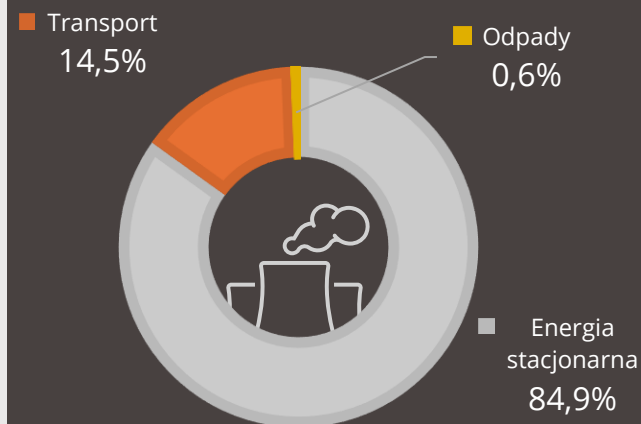
71%

budynków mieszkalnych jest starszych niż 40 lat

35 297
[tCO2e]

emisja CO₂ gminy w 2022 r.

UDZIAŁ SEKTORÓW W EMISJI CO₂

DOTYCHCZASOWE DZIAŁANIA NA DRODZE DOJŚCIA DO NEUTRALNOŚCI KLIMATYCZNEJ

Transformacja energetyczna, przebiegająca w sposób sprawiedliwy, a także zadania z zakresu dochodzenia do neutralności klimatycznej były i są przez gminę traktowane jako zagadnienia szczególnie istotne od lat. W związku, z czym jednostka podejmowała i prowadzi szereg działań wspierających rozwój w kierunku zrównoważonym. Poniżej wskazano przykładowe:

Gminne dokumenty strategiczne zawierają zapisy uwzględniające cele klimatyczne:

Strategia Rozwoju Gminy Duszniki-Zdrój na lata 2024–2030 (projekt):

- Dokument jako kierunki rozwoju, w ramach celu operacyjnego III.1 – Wydajna i proekologiczna infrastruktura, wskazuje m. in. poprawę efektywności energetycznej budynków oraz rozwój stosowania OZE, podjęcie starań na rzecz wykorzystania wód termalnych czy też podjęcie starań na rzecz rozwoju połączeń kolejowych
- Możliwość korzystania z energii geotermalnej i nasłonecznienia wskazywana jest jako mocna strona jednostki w wymiarze przestrzennym

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Duszniki-Zdrój na lata 2022 – 2027:

Celem opracowania jest wyznaczenie działań strategicznych i szczegółowych, których realizacja przybliży Gminę Duszniki-Zdrój do osiągnięcia celów określonych w polityce klimatyczno-energetycznej, do roku 2027 względem roku bazowego, tj.:

- redukcji zużycia energii finalnej o 4,57 % do roku 2027
- zwiększenia udziału energii pochodzącej z źródeł odnawialnych do 2,50 % do roku 2027
- redukcji emisji dwutlenku węgla o 14,88 % do roku 2027

Jednostka dysponuje ponadto **Programem Ochrony Środowiska dla Gminy Duszniki-Zdrój** na lata 2022–2025 z perspektywą na lata 2026–2029.

Na terenie gminy funkcjonuje Punkt Konsultacyjno-Informacyjny programu „Czyste Powietrze”, gmina bierze także udział w programie „Ciepłe Mieszkanie”.

Gmina jest jednym z uczestników klastra energii ARES (Autonomiczny Klaster Energetyczny Sudety).

PRZYSZŁE DZIAŁANIA NA DRODZE DOJŚCIA DO NEUTRALNOŚCI KLIMATYCZNEJ

Budowa zeroemisyjnych budynków użyteczności publicznej (obowiązkowa od 2028 r. zgodnie z dyrektywą EPBD), a także **ZWIĘKSZANIE EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ** poprzez renowację i termomodernizację. Kontynuacja wsparcia dla inwestycji z programu Czyste Powietrze w ramach punktu konsultacyjno-informacyjnego.

ROZWÓJ ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII

Budowa instalacji OZE w obiektach gminnych oraz wsparcie mieszkańców w montażu instalacji OZE poprzez udzielanie informacji o źródłach wsparcia finansowego czy pomoc w załatwianiu formalności. Realizacja działań mających na celu poprawę bilansu energetycznego i zdolności magazynowania energii.

KSZTAŁTOWANIE POLITYKI PRZESTRZENNEJ W OPARCIU O DAŻENIE DO ZIELONEJ TRANSFORMACJI

Wyznaczanie w dokumentach planistycznych obszarów pod rozwój instalacji i elektrowni z OZE.

ROZWÓJ KOMPETENCJI PRACOWNIKÓW GMINNYCH W OBSZARZE TRANSFORMACJI ENERGETYCZNEJ

Realizacja szkoleń, wyjazdów studyjnych, dzięki którym urzędnicy będą rozwijać swoje kompetencje w obszarze energii odnawialnej, renowacji budynków i efektywności energetycznej, by móc przekazywać swoją wiedzę dalej jako liderzy zielonej transformacji. Umożliwi to także sprawniejszą realizację gminnej polityki energetycznej, realizacji działań z obszaru efektywności energetycznej. Ponadto działanie zakłada cykliczne spotkania międzygminne i międzysamorządowe celem wymiany dobrych praktyk oraz omówienia postępów we wdrażaniu wspólnych celów oraz realizacji projektów.

BUDOWA I ZACIEŚNIANIE WSPÓŁPRACY PUBLICZNO-PRYWATNEJ dla neutralności klimatycznej

Podejmowanie współpracy z przedsiębiorcami na rzecz transformacji energetycznej, poprzez ulgi dla potencjalnych inwestorów i dla istniejących przedsięwzięć, które wpisują się w cele transformacji energetycznej.

ROZWÓJ ZEROEMISYJNEGO TRANSPORTU

Rozwój sieci dróg dla rowerów, uspokojenie ruchu, budowę stacji ładowania pojazdów elektrycznych oraz zapewnienie dostępu do niskoemisyjnego publicznego transportu zbiorowego w ramach współpracy obejmującej samorządy Kotliny Kłodzkiej.

Kłodzka Wstęga Sudetów Lokalna Grupa Działania

Lutynia 24

57-540 Łądek Zdrój

www.kws.org.pl

Kłodzka Wstęga Sudetów
Lokalna Grupa Działania

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie.”